

Sygn. akt III AUa 678/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. w Szczecinie

sprawy H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie braku podstaw do zwrotu świadczenia w ustalonej kwocie

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 kwietnia 2015 r. sygn. akt VI U 49/15

oddala apelację.

Sygnatura akt: III AUa 678/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał rozliczenia renty H. B. w związku

z osiągnięciem przychodu w roku 2013 i ustalił, że w okresie od 1 października 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. ubezpieczona osiągnęła przychody z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jako osoba współpracująca, z osiągniętym dochodem w wysokości 6.683,40 zł. Wobec tego organ rentowy zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 1.458,74 zł w terminie jednego miesiąca od daty doręczenia decyzji.

Ubezpieczona H. B. wniosła odwołanie od tej decyzji. Podniosła, że jej córka M. M. prowadziła jednoosobową działalność gospodarczą.

W listopadzie 2014 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim i nie mogła w tym czasie pracować. Ubezpieczona zamieszkała u córki i wykonywała podstawowe obowiązki w jej firmie a także pomagała jej w prowadzeniu domu i opiece nad dzieckiem. Od córki nie otrzymała żadnego wynagrodzenia. W okresie gdy ubezpieczona pomagała córce zatrudniona była w Zakładzie (...) w O. w pełnym wymiarze czasu pracy tj. 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Swój czas musiała zatem dzielić między pracę w szpitalu, pomoc w domu oraz dojazdy i pomoc w firmie córki. Pod koniec 2013 r. firma córki miała stratę finansową.

Organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania, powołując się na treść art. 138 ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.; zwana dalej jako ustawa rentowa) oraz art. 104 ust. 1a i art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz. U. z 2009, Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielopolskim wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt VI U 49/15 zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 19 listopada 2014 r., znak (...) w ten sposób, że ustalił, iż ubezpieczona H. B. nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 1.458,74 zł tytułem nienależnie pobranego świadczenia rentowego.

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

Decyzją z dnia 22 grudnia 1989 r. organ rentowy przyznał H. B. rentę rodzinną po zmarłym w dniu 8 września 1989 r. mężu Z. B., od 8 września 1989 r. do 30 czerwca 2003 r. Decyzjami wydawanymi w kolejnych latach organ rentowy przyznawał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej na określony czas. Następnie decyzją z dnia 29 października 2007 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej rentę rodzinną od 11 października 2007 r. na stałe.

Pismem z dnia 23 września 2011 r. H. B. wniosła o wstrzymanie wypłaty renty rodzinnej. Decyzją z dnia 3 listopada 2011 r. organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia.

Decyzją z dnia 27 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., na wniosek H. B., wznowił wypłatę renty rodzinnej.

W 2013 r. H. B. osiągnęła przychód z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę w Samodzielnym (...) w M. w wysokości 29.836,80 zł. Nadto od października 2013 r. do marca 2014 r. była osobą współpracującą przy prowadzonej przez jej córkę M. M. jednoosobowej działalności gospodarczej pod nazwą (...).

W okresie od 1 października 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. H. B. osiągnęła przychód w kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie wyższej jednak niż 130 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ustalona kwota nienależnie pobranych świadczeń ostatecznie wyniosła 1.458,74 zł.

Decyzją z dnia 19 listopada 2013 r. organ rentowy zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, a decyzją z dnia 29 grudnia 2014 r. zmniejszył wysokość pobieranej renty.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm., zwana dalej ustawą) prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej

w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6. Natomiast jak stanowi art. 104 ust. 1a ustawy, dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą za przychód, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie ubezpieczona H. B. pobierała rentę rodzinną, a jednocześnie zatrudniona była w Samodzielnym (...)

(...) w M. na podstawie umowy o pracę. Jednocześnie współpracowała z córką M. M. przy prowadzeniu przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej. Zarówno ubezpieczona jak i jej córka w toku sprawy twierdziły, że H. B. nie uzyskiwała z tytułu współpracy z córką żadnego wynagrodzenia. Wobec powyższego ubezpieczona podniosła, że ustalenia organu rentowego o wysokości uzyskanego przez nią przychodu są błędne, bowiem zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. za dochód osiągnięty uważa się tylko faktyczny dochód uzyskany przez emeryta lub rencistę.

Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. nie wyłącza emerytów i rencistów będących osobami współpracującymi z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą z kręgu podmiotów objętych obowiązkiem rozliczania swoich przychodów osiąganych w ramach współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Przepis art. 104 ust. 1 ustawy stanowiąc, że prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego oraz z tytułu służby określa bardzo szeroki zakres podmiotowy stosowania przepisów o zawieszaniu i zmniejszaniu świadczeń. Przepis art. 104 ust. 2 ustawy określa rodzaje działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego i obejmuje wszelkie rodzaje oraz przejawy takiej działalności: zatrudnienie, służbę, inną pracę zarobkową oraz prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Samo pojęcie działalności gospodarczej także powinno być rozumiane szeroko w ujęciu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa, też działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły), do której odsyła treść przepisu art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji zamiarem ustawodawcy w art. 104 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach było objęcie rygiorem rozliczania świadczeń emerytów i rencistów osiągających przychody z działalności gospodarczej polegającej również na współpracy przy jej prowadzeniu. Dla celów rozliczania świadczeń emerytów i rencistów, będących osobami współpracującymi z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą, za przychód wpływający na zmniejszenie wysokości świadczeń lub ich zawieszenie przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych zgodnie z regułą zawartą w art. 104 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach pomimo, że przepis ten posługuje się pojęciem „emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą” bez uściślenia, że chodzi również o emerytów i rencistów współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 maja 2013 r., sygn. akt III AUa 1661/12, LEX 1335635).

Wobec powyższego Sąd orzekający uznał, że organ rentowy prawidłowo ustalił, że art. 104 ust. 1a znajduje zastosowanie również do osób będących osobami współpracującymi z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą.

Jednakże zgodnie z treścią art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, „osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.” Ust. 2 zaś stanowi, że „za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania; 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.”

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie świadczenia pobrane przez H. B. nie były zatem świadczeniami nienależnie pobranymi w rozumieniu art.138 ust. 2 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach, w myśl którego warunkiem koniecznym dla uznania świadczenia za nienależnie pobrane było prawidłowe pouczenie osoby pobierającej świadczenia o braku prawa do ich pobierania. Prawidłowe pouczenie powinno być jasne, czytelne, zrozumiałe i doprecyzowujące treść przepisów tak, by świadczeniobiorca mógł bez wątpliwości odnieść je do własnej sytuacji prawnej.

Analiza materiału dowodowego zebranego w sprawie doprowadziła Sąd Okręgowy do przekonania, że H. B. nie była prawidłowo pouczona

o konsekwencjach podjęcia współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej swojej córki. Treść pouczeń organu rentowego jakie otrzymywała ubezpieczona nie odnosiła się w ogóle do sytuacji osoby współpracującej przy prowadzeniu działalności gospodarczej. W pouczeniach tych nie zawarta została informacja, że przez prowadzenie działalności gospodarczej należy rozumieć też współpracę przy takiej działalności, a pojęcie emerytów i rencistów prowadzących działalność obejmuje również osoby współpracujące, zobowiązane tak samo, jak prowadzący działalność gospodarczą deklarować przychody na poziomie co najmniej 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. Ogólnie standardowo sformułowane pouczenia kierowane do ubezpieczonej nie były zatem na tyle jasne, zrozumiałe i precyzyjne, by mogły powodować u ubezpieczonej świadomość, że wypłacone świadczenia podlegały rozliczeniu a nadto rozliczeniu z uwzględnieniem ustawowo określonego (a nie faktycznego) poziomu przychodu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 maja 2013 r., sygn. akt III AUa 1661/12, LEX 1335635).

Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2010 r. w sprawie II UK 66/10 „w art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych chodzi o klasyczne pouczenie, w którym organ rentowy informuje ubezpieczonego, że utraci prawo do świadczenia, gdy wystąpią okoliczności, które zgodnie z przepisami prawa spowodują utratę tego prawa. Pouczenie musi być na tyle zrozumiałe, by pobierający świadczenie mógł odnieść je do swojej sytuacji. Jednak pouczenie nie może odnosić się do indywidualnie pobierającego świadczenie, gdyż nie da się przewidzieć, które z okoliczności wystąpią u konkretnego świadczeniobiorcy.” Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 września 2007 r. w sprawie sygn. akt III AUa 1891/06 „szczególnie istotnym elementem regulacji zawartej w art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest wymóg pouczenia osoby pobierającej świadczenia o braku prawa do ich pobierania. Obowiązek ten obciąża organ rentowy, zaś jego realizacja odbywa się na różne sposoby, wśród których rozpowszechnioną formę stanowi zamieszczanie szczegółowych pouczeń na drukach wniosków o świadczenia, bądź decyzji organu rentowego, zwłaszcza przyznających świadczenia. Samo pouczenie powinno być wyczerpujące i zawierać informację

o obowiązujących w dacie pouczenia zasadach zawieszalności prawa do świadczeń. Jednocześnie, pouczenie nie może być abstrakcyjne, obciążone brakiem konkretności,

a w szczególności nie może odnosić się do hipotetycznych okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń. Konsekwencją braku tak rozumianego pouczenia jest niemożność nałożenia obowiązku zwrotu pobranego świadczenia.”

W ocenie Sądu I instancji pouczenia zawarte w dokumentach z akt ZUS nie były pouczeniami zrozumiałymi dla ubezpieczonej bowiem sprowadzały się jedynie do stwierdzenia, że „za przychód osiągany z tytułu pozarolniczej działalności uważa się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne.” Z treści pouczeń otrzymanych przez ubezpieczoną trudno było wyciągnąć wnioski, że

w przypadku uzyskiwania przychodu ze współpracy z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą organ rentowy przyjmie hipotetyczną wysokość przychodu

i na tej podstawie dokona oceny czy prawo do renty powinno zostać zmniejszone lub zawieszona.

Z tych też wszystkich względów w ocenie Sądu orzekającego wobec braku stosownego pouczenia, pozwany nie może żądać zwrotu świadczenia jako nienależnie pobranego. Tak argumentując na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Z wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim nie zgodził się organ rentowy, zaskarżył rozstrzygnięcie w całości.

Wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy rentowej przez jego zastosowanie w sprawie, skutkujące uwzględnieniem odwołania, zmianą spornej decyzji i ustaleniem, że ubezpieczona nie jest zobowiązana do zwrotu spornej kwoty tytułem nienależnie pobranego świadczenia rentowego, podczas gdy przedmiotowy obowiązek zwrotu spornej kwoty istnieje wobec pouczenia ubezpieczonej o braku prawa do jego pobierania,

b) art. 104 ust. 4 w zw. z art. 104 ust. 1 i 1a ustawy rentowej przez jego niezastosowanie w sprawie, podczas gdy zastosowanie przedmiotowej regulacji powinno skutkować oddaleniem odwołania w związku z osiągnięciem przez ubezpieczoną w spornym okresie przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych;

2) naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w wyniku błędnego przyjęcia braku „zrozumiałego” pouczenia ubezpieczonej o odmowie prawa do ich pobierania, podczas gdy wymagane pouczenie zawierała decyzja organu rentowego z dnia 29 października 2007 r. o przeliczeniu renty, ponadto błąd w postawie ustaleń faktycznych w wyniku pominięcia w/w. decyzji i zawartego w niej pouczenia, w konsekwencji sprzeczność ustaleń Sądu z treścią w/w. materiału dowodowego i nierozpoznanie istoty sprawy, które to w/w. uchybienia miały istotny wpływ na jej wynik.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że Sąd meriti, dokonując subsumpcji, błędnie pominął, że ubezpieczona została pouczona przez organ rentowy o braku prawa do pobierania spornego świadczenia. W konsekwencji, Sąd orzekający nie rozpoznał istoty sporu i w tym zakresie pominął, znajdującą zastosowanie w sprawie, regulację z art. 104 ust. 4 w zw. z art. 104 ust. 1 i 1a ustawy rentowej. Nadto apelujący podniósł, że Sąd I instancji naruszył art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., bowiem dokonał dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w wyniku błędnego przyjęcia, że w sprawie brak było „zrozumiałego” pouczenia ubezpieczonej o odmowie prawa do pobierania świadczenia. Zdaniem apelującego przedmiotowa sprawa zawierała stosowne pouczenie o braku prawa do pobierania świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

W przedmiotowej sprawie istotne znaczenie miało rozstrzygnięcie, czy ubezpieczona została przez organ rentowy prawidłowo pouczona o braku prawa do pobierania renty rodzinnej, a w konsekwencji do ustalenia, czy świadczenie to było świadczeniem nienależnie pobranym w rozumieniu art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy rentowej.

W tym miejscu podkreślić należy, że organ rentowy może skutecznie domagać się od ubezpieczonego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia jedynie wówczas, gdy został on prawidłowo pouczony o okolicznościach powodujących brak prawa do tego świadczenia. Konsekwencją braku pouczenia jest niemożność nałożenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Za równoznaczne z brakiem pouczenia należy uznać błędne pouczenie ubezpieczonego.

Prawidłowo dokonane pouczenie powinno być wyczerpujące, nadto powinno zawierać informację o obowiązujących w dniu pouczenia zasadach zawieszalności prawa do świadczeń, a także informować o nowych zasadach znanych organowi rentowemu, które wchodzi w życie w terminie zarówno podanym organowi rentowemu, jak i przekazanym do publicznej wiadomości. Pouczenie musi być należyte, czyli wyczerpujące i wyraźnie wskazujące okoliczności w jakich dochodzi do nienależnego pobrania świadczenia oraz dokonane w taki sposób, aby było zrozumiałe dla osoby, do której jest skierowane. Pouczenie nie może być abstrakcyjne, obciążone brakiem konkretności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 1998 r. w sprawie o sygn. akt II URN 46/95, OSNP 1996/12/174, Lex numer 23750 i z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie o sygn. akt II UK 440/03, OSNP 2005/18/291, Lex numer 155203). Warunkiem uznania świadczenia za nienależnie pobrane jest pouczenie o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje jego utratę (w całości lub w części). Pouczenie o takich okolicznościach nie może odnosić się indywidualnie do pobierającego świadczenie, gdyż nie da się przewidzieć, które z różnorodnych okoliczności wystąpią u konkretnego świadczeniobiorcy. W tym sensie wystarczające jest przytoczenie przepisów określających te okoliczności. Jednakże pouczenie musi być na tyle zrozumiałe, aby pobierający świadczenie mógł je odnieść do własnej sytuacji. Ponieważ pouczenie dotyczy zmian w stanie faktycznym i prawnym w stosunku do stanu istniejącego w dacie przyznania świadczenia, pobierający świadczenie musi mieć możliwość skonfrontowania zmian, jakie zaszły w jego przypadku, z treścią pouczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie o sygn. akt I UK 394/07, Lex numer 494135).

W ocenie Sądu Apelacyjnego zawarte w zaskarżonej decyzji pouczenie organu rentowego – sprowadzające się jedynie do stwierdzenia, że „za przychód osiągniany z tytułu pozarolniczej działalności uważa się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne” – nie spełniało powyższych wymagań. Nie było ono na tyle jasne i zrozumiałe, by ubezpieczona mogła wywieść z niego, jakie konsekwencje będzie miało podjęcie współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej swojej córki. Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, treść pouczeń organu rentowego jakie otrzymywała H. B. nie odnosiła się w ogóle do sytuacji osoby współpracującej przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Pouczenie organu rentowego nie zawierało szeregu istotnych dla ubezpieczonej informacji – w tym informacji, że przez prowadzenie działalności gospodarczej należy rozumieć również współpracę przy takiej działalności, a pojęcie emerytów i rencistów prowadzących działalność obejmuje także osoby współpracujące, zobowiązane w ten sam sposób, jak prowadzący działalność gospodarczą do deklarowania przychodów na poziomie co najmniej 60 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. Stąd też pouczenie organu rentowego nie może być ocenione jako spełniające warunki, od których uzależniona jest możliwość żądania zwrotu świadczenia.

Odnosząc się do zarzutu organu rentowego dotyczącego dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Apelacyjny podnosi, że zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c. „Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału” – a więc, jak podkreśla się w orzecznictwie i literaturze, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267; wyrok SA w Poznaniu z dnia 12 czerwca 2013 r., III AUa 51/13, LEX nr 1356634). Jeżeli z zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej we wskazanym przepisie. Sprzeczna z tą zasadą będzie jedynie sytuacja, w której wnioski wyprowadzone przez Sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną i spójną całość, zgodną z doświadczeniem życiowym, a także gdy brak jest logicznego powiązania wniosków z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok, wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy, przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe oraz dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w granicach zasad logiki formalnej i doświadczenia życiowego, zgodnie ze swobodną oceną dowodów w myśl art. 233

§ 1 k.p.c., a następnie wydał wyrok, odpowiadający prawu. Sąd orzekający wskazał w pisemnych motywach wyroku, jaki stan faktyczny oraz prawny stał się podstawą jego rozstrzygnięcia oraz podał, na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu, stosując przy tym prawidłową wykładnię przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w niniejszej sprawie. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Apelacyjny przyjmuje za własną, w pełni podzielać wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, lex nr 558303).

Mając na względzie przedstawioną argumentację, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego jako niezasadną.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSO del. Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk